

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს

სკოპინგის დასკვნა № 70

14 .08.2020

საერთო მონაცემები:

საქმიანობის დასახელება: შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ხიდისთავი-ატენი-ბოშურის საავტომობილო გზის კმ 3+300 მდინარე ათრევზე არსებული სახიდე გადასასვლელის ნაცვლად ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა და ექსპლუატაცია

დაგეგმილი საქმიანობის განმახორციელებელი: საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი

დაგეგმილი საქმიანობის განხორციელების ადგილი: გორის მუნიციპალიტეტი

განაცხადის შემოსვლის თარიღი: 03.07.2020

მონაცემები სკოპინგის ანგარიშის შემდგენელის შესახებ: შპს „მშენებელთა ჯგუფი“

ძირითადი საპროექტო მონაცემები:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილია „შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ხიდისთავი-ატენი-ბოშურის საავტომობილო გზის კმ 3+300 მდინარე ათრევზე არსებული სახიდე გადასასვლელის ნაცვლად ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობის“ სკოპინგის ანგარიში.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს გორის მუნიციპალიტეტში, სადაც დაგეგმილია მდ. ათრევზე არსებული სახიდე გადასასვლელის ნაცვლად ახალი ხიდის მშენებლობა. ელექტრონული გადამოწმების შედეგად სამშენებლო უბნიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი დაშორებულია 18 მეტრით.

არსებული 17.9 მ სიგრძის ამორტიზებული ხიდი მდებარეობს გზის ჰორიზონტალურ უბანზე, გრძივ ქანობზე 0,7% და კვეთს მდ. ათრევს. ხიდის სიგანე 4.8 მეტრია.

სახიდე გადასასვლელის პროექტირებისას განიხილებოდა ხიდის კონსტრუქციული ალტერნატივები. სკოპინგის ანგარიშში წარმოდგენილია საპროექტო ხიდის სამი კონსტრუქციული ალტერნატივა. გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით, სამუშაოების ხანგრძლივობის, სოციალურ-ეკონომიკური გარემოებების და მდინარის რეჟიმის გათვალისწინებით უპირატესობა მიენიჭა პირველ ვარიანტს, სადაც ახალი ხიდი ერთმალისაა. საპროექტო ხიდის სიგანეა 9.85 მ, მთლიანი სიგრძე 21.7 მ. განივი კვეთის ორივე მხარეს ეწყობა ფეხით მოსიარულეთა ტროტუარები სიგანით 1.0 მ, რომლებიც სავალი ნაწილიდან გამოყოფილი იქნება რკინაბეტონის თვალამრიდებით. სავალი ნაწილი დაიყოფა 2 ზოლად, თითოეულის სიგანეა 3.25 მ.

სახიდე გადასასვლელის სამშენებლო პროცესი მოიცავს მიწის სამუშაოებს, ვაკისის მოწყობის უბნებზე ინერტული მასალის შემოტანას სატვირთო მანქანებით, ფენების პროფილირებას ვაკისის ფორმირებისთვის და დატკეპნას, გრუნტის მოჭრის უბნებზე - მიწის მოხსნას საჭირო ნიშნულამდე და დატკეპნას მძიმე ტექნიკით, ზედაპირული ფენის

მოწყობის შემდეგ გზის მოწყობას და მარკირების უზრუნველყოფას, ლანდშაფტის ჰარმონიზაციას /რეკულტივაციას.

სამშენებლო სამუშაოებზე დასაქმდება დაახლოებით 15 ადამიანი. საპროექტო სახიდე გადასასვლელის მშენებლობის პროცესში წყლის გამოყენება მოხდება სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით (სავარაუდო მოცულობა 75 000 ლიტრი/წელიწადში).

სამეურნეო-ფეკალური წყლების შესაგროვებლად მოეწყობა საასენიზაციო ორმო. მისი დაცლა მოხდება ადგილობრივ მუნიციპალურ სამსახურთან შეთანხმებით.

პროექტი ითვალისწინებს სამშენებლო ბანაკისა და სანაყაროების მოწყობას. სამშენებლო ბანაკის ტერიტორიის შერჩევასა და გათვალისწინებული იქნება ისეთი რეკომენდაციები როგორც არის: ბანაკის მოწყობა სამშენებლო უბნების სიახლოვეს, ადვილად მისადგომ ტერიტორიაზე; ხელსაყრელი უნდა იყოს რელიეფი და საინჟინრო გეოლოგიური პირობები; მნიშვნელოვანია მცენარეული საფარის თვალსაზრისით ნაკლებად ღირებული ტერიტორიის გამოყენება; ხმაურის და ემისიების წყაროები მოსახლეობიდან შეძლებისდაგვარად მაქსიმალურ მანძილზე უნდა განთავსდეს და ა.შ. ანალოგიური რეკომენდაციები იქნება გათვალისწინებული ფუჭი ქანების სანაყარო ტერიტორიების შერჩევასა.

დროებითი სამშენებლო ინფრასტრუქტურის მოსაწყობი ტერიტორია შესაძლებელია გამოყენებული იქნეს როგორც ბანაკის მოსაწყობად, ასევე ნაწილობრივ ფუჭი ქანების დასაწყობებისთვის.

მშენებლობისთვის საჭირო ასფალტბეტონის ნარევი შემოტანილი იქნება რეგიონში არსებული სხვადასხვა საწარმოებიდან.

ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, მიმდინარე წლის 24 ივლისს გაიმართა აღნიშნული პროექტის საჯარო განხილვა გორის მუნიციპალიტეტში, სოფ. ჯებირში, ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის ეზოში. სკოპინგის ანგარიშის საჯარო განხილვას ესწრებოდნენ საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის წარმომადგენელი, სოფ. ჯებირის მოსახლეობა, გორის მინიციპალიტეტის მერიისა და საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს წარმომადგენლები. მოხსენების შემდგომ დამსწრე საზოგადოებას აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით შენიშვნები არ გამოუთქვამს.

სკოპინგის ანგარიშის თანახმად, შესწავლილ იქნა საპროექტო ტერიტორია. ჩატარებული სამუშაოების შედეგად მოხდა გარემოზე და ადამიანის ჯანმრთელობაზე მოსალოდნელი ძირითადი ზემოქმედების წყაროების, სახეებისა და ობიექტების იდენტიფიცირება.

სკოპინგის პროცედურის შედეგად განსაზღვრული და დადგენილი იქნა დაგეგმილი საქმიანობის გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი. ასევე გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესასწავლი ზემოქმედებები.

გზშ-ის ანგარიშის მომზადებისათვის საჭირო კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის ჩამონათვალი

1. **გზშ-ის ანგარიში უნდა მოიცავდეს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მესამე ნაწილით დადგენილ ინფორმაციას;**

2. გზშ-ის ანგარიშს უნდა დაერთოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-10 მუხლის მეოთხე ნაწილით განსაზღვრული დოკუმენტაცია;

3. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს სკოპინგის ანგარიშში მითითებული (განსაზღვრული, ჩასატარებელი) კვლევების შედეგები, მოპოვებული და შესწავლილი ინფორმაცია, გზშ-ის პროცესში დეტალურად შესწავლილი ზემოქმედებები და შესაბამისი შემცირების/შერბილების ღონისძიებები;

3.1. გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-10 მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად გზშ-ის ანგარიშში ხელმოწერილი უნდა იყოს იმ პირის/პირების მიერ, რომელიც/რომლებიც მონაწილეობდა/მონაწილეობდნენ მის მომზადებაში, მათ შორის, კონსულტანტის მიერ;

4. გზშ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს:

- პროექტის აღწერა;
- პროექტის საჭიროების დასაბუთება;
- პროექტის ალტერნატიული ვარიანტები: შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის არაქმედების ალტერნატივა, შერჩეული ტერიტორიის ალტერნატივა და გარემოსდაცვითი თვალსაზრისით შერჩეული დასაბუთებული ალტერნატივის დეტალური აღწერა;
- ფუჭი ქანების სანაყაროების (საჭიროების მითითებით) და სამშენებლო ბანაკის (გენ-გეგმა) შესახებ ინფორმაცია Shape ფაილებთან ერთად (ფართობი);
- ინფორმაცია შესასრულებელი სამუშაოების ხანგრძლივობის შესახებ;
- საპროექტო სახიდე გადასასვლელის ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები მათ შორის გეომეტრიული პარამეტრების, ხიდის საფარისა და განივი კვეთების შესახებ ინფორმაცია;
- არსებული სახიდე გადასასვლელის დემონტაჟის შესახებ ინფორმაცია ;
- საპროექტო მონაკვეთის ძირითადი ინფრასტრუქტურის დაშორება მოსახლეობასთან კონკრეტული მანძილების მითითებით;
- მცენარეული და ნიადაგის საფარის მოხსნის სამუშაოების, გრუნტის სამუშაოების და სარეკულტივაციო სამუშაოების შესახებ დეტალური ინფორმაცია („ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენებისა და რეკულტივაციის შესახებ“ ტექნიკური რეგლამენტის მოთხოვნათა დაცვით);
- საპროექტო ხიდის მშენებლობაზე დასაქმებული ადამიანების საერთო რაოდენობა მათ შორის დასაქმებულთა ადგილობრივების წილი;
- საპროექტო ხიდის მშენებლობის დროს გამოყენებული ტექნიკის ჩამონათვალი და რაოდენობა;
- სასმელ-სამეურნეო წყალმომარაგება;
- სამეურნეო-ფეკალური და სანიაღვრე წყლების მართვის საკითხები;
- მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროცესში მოსალოდნელი ნარჩენების შესახებ ინფორმაცია;

4.1 საპროექტო დერეფანში ჩატარებული გეოლოგიური კვლევის ანგარიშში, რომელიც უნდა მოიცავდეს:

- გეოლოგიური გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა;
- რელიეფი (გეომორფოლოგია);
- გეოლოგიური აგებულება;
- საპროექტო ტერიტორიის გეოლოგიური აგებულება და ტექტონიკა;
- სეისმური პირობები;
- ჰიდროგეოლოგიური პირობები;
- საინჟინრო-გეოლოგიური პირობები;

• **გეოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედება:**

- ზემოქმედება მიწისქვეშა/გრუნტის წყლებზე;
- საშიში გეოლოგიური პროცესების (არსებობის შემთხვევაში) შესაძლო გააქტიურების განსაზღვრა საპროექტო ობიექტის მშენებლობა-ექსპლუატაციის პერიოდში, დამცავი ღონისძიებების მითითებით;

4.2 ჰიდროლოგიური კვლევის ანგარიში, რომელიც უნდა მოიცავდეს შემდეგს:

- მდ. ათრევის ჰიდროლოგია (ფონური მდგომარეობა, კალაპოტის მოსალოდნელი ზოგადი და ადგილობრივი გარეცხვის სიღრმე, წყლის მაქსიმალური დონეები, საანგარიშო დონეები საპროექტო ნახაზზე ჩვენებით);
- მდ. ათრევის საშუალო წლიური, მინიმალური და მაქსიმალური ხარჯები;
- ინფორმაცია ეროზიულ პროცესებზე და საჭიროების შემთხვევაში ნაპირსამაგრი სამუშაოების შესახებ;
- ინფორმაცია მდინარის კვეთის ჰიდრაულიკური პარამეტრების, მდინარის საანგარიშო ხარჯის, საერთო და ადგილობრივი წარეცხვის მაქსიმალური მაჩვენებლების შესახებ;

4.3 ბიოლოგიური გარემო:

- გზმ-ის ანგარიშში აისახოს, ინფორმაცია საპროექტო ტერიტორიაზე ზემოქმედებას/ჭრას დაქვემდებარებულ ხე-მცენარეებთან დაკავშირებით. საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი მცენარეების ჭრის შემთხვევაში, ქმედებები განხორციელდეს საქართველოს კანონმდებლობის მოთხოვნათა შესაბამისად. ასევე, აისახოს სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია, უშუალოდ პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ ცხოველებზე (განსაკუთრებული ყურადღება გამახვილდეს საერთაშორისო ხელშეკრულებებით და საქართველოს „წითელი ნუსხით“ დაცულ სახეობებზე) და ჰაბიტატებზე, მათზე შესაძლო ზემოქმედებაზე, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებაზე და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე. ამასთან, წარმოდგენილ იქნას ზემოაღნიშნული კვლევის შედეგები ფოტომასალასთან ერთად;
- ზემოაღნიშნულ კვლევებზე დაყრდნობით შემუშავდეს მონიტორინგის გეგმა, სადაც აისახება ბიომრავალფეროვნების ცალკეულ კომპონენტებზე დაკვირვების საკითხი;
- გზმ-ის ანგარიშში აისახოს, სათანადო კვლევაზე დაყრდნობით მომზადებული ინფორმაცია (ფოტომასალასთან ერთად) პროექტის გავლენის ზონაში არსებულ წყალსა და მასზე დამოკიდებულ ბიომრავალფეროვნებაზე. მათ შორის მდ. ათრევის იქთიოფაუნასა და მასზე შესაძლო ზემოქმედებაზე (დაზუსტდეს იგეგმება თუ არა ბურჯების მშენებლობა მდინარის კალაპოტში), ამ ზემოქმედების თავიდან აცილებასა და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებებზე;

4.4 კულტურული მემკვიდრეობა:

- საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების შესახებ ინფორმაცია და მათზე ზემოქმედების საკითხები (არსებობის შემთხვევაში);
- გზმ-ის ანგარიშის მომზადების პროცესში ჩართული უნდა იყოს შესაბამისი კომპეტენციის სპეციალისტი (ისტორიკოსი/არქეოლოგი), რათა გამოირიცხოს შესაძლო არქეოლოგიური ობიექტების დაზიანების რისკები;

5. პროექტის განხორციელების შედეგად გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შეფასება გარემოს თითოეულ კომპონენტისათვის:

- ზემოქმედება ატმოსფერულ ჰაერზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, ემისიები სამშენებლო ტექნიკის მუშაობისას;
- ხმაურის გავრცელება და მოსალოდნელი ზემოქმედება მშენებლობის და ექსპლუატაციის ეტაპზე და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
- ზემოქმედება ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე;

- ზემოქმედება მდინარე ათრევზე მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე, დაბინძურების რისკი, შემარბილებელ ღონისძიებებთან ერთად;
 - ზემოქმედება და ზემოქმედების შეფასება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე, მიწის საკუთრებასა და გამოყენებაზე, ბუნებრივი რესურსების შეზღუდვაზე, ჯანმრთელობასა და უსაფრთხოებასთან დაკავშირებული რისკები და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები;
 - მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი შემარბილებელი ღონისძიებების კონკრეტული გეგმა;
 - მშენებლობისა და ექსპლუატაციის ეტაპზე განსახორციელებელი მონიტორინგის კონკრეტული გეგმა;
 - ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების დეტალური გეგმა;
 - სკოპინგის ეტაპზე საზოგადოების ინფორმირებისა და მის მიერ წარმოდგენილი მოსაზრებებისა და შენიშვნების შეფასება;
 - გზმ-ის ფარგლებში შემუშავებული ძირითადი დასკვნები და საქმიანობის პროცესში განსახორციელებელი ძირითადი ღონისძიებები;
 - ნარჩენების მართვის საკითხები, მათ შორის ნარჩენების მართვის გეგმა, ნარჩენების წარმოქმნით მოსალოდნელი ზემოქმედება;
- 6. გზმ-ის ანგარიშში ასევე წარმოდგენილი უნდა იყოს:**
- საპროექტო ხიდის ინფრასტრუქტურული ობიექტების ძირითადი ტექნიკური პარამეტრები ერთიანი ცხრილის სახით;
 - აეროფოტოსურათზე (მაღალი გარჩევადობით) დატანილი საპროექტო არეალის სქემატური რუკა ბეჭდური და ელექტრონული ფორმით (A3 ფორმატი; Shape ფაილი WGS_1984_38N პროექციით), სადაც მოცემული იქნება საპროექტო ხიდის ინფრასტრუქტურული ობიექტები, არსებული და საპროექტო ხიდი, სამშენებლო ბანაკი, სამშენებლო მოედნები, სანაყაროს ტერიტორია (ასეთის საჭიროების შემთხვევაში);
- სკოპინგის ანგარიშის ჰიდროლოგიურ ნაწილში არასწორადაა მოცემული მდინარე ათრევის პირველადი ჰიდროლოგიური მახასიათებლები, კერძოდ, საკვლევ კვეთში მდინარის წყალშემკრები აუზის ფართობი და მისი სიგრძე. შესაბამისად დასაზუსტებელია მდინარის საანგარიშო ჰიდროლოგიური მაჩვენებლებიც (ხარჯი, სიჩქარე, საანგარიშო დატბორვისა და კალაპოტის ზოგადი და ადგილობრივი წარეცხვის დონეები). ზემოაღნიშნული გათვალისწინებული უნდა იყოს გზმ-ის ანგარიშში.
 - გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილ იქნას მშენებლობისა და დემონტაჟის პერიოდში გამოსაყენებელი შემოვლითი გზის შესახებ დეტალური ინფორმაცია.

გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილი უნდა იყოს ინფორმაცია სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული საკითხების შესაბამისად (ერთიანი ცხრილის სახით).

დასკვნითი ნაწილი:

სკოპინგის დასკვნის მიღების მიზნით სამინისტროში საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ წარმოდგენილ „შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ხიდისთავი-ატენი-ბოშურის საავტომობილო გზის კმ 3+300 მდინარე ათრევზე

არსებული სახიდე გადასასვლელის ნაცვლად ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობის" პროექტზე **სავალდებულოა გზშ-ის ანგარიში მომზადდეს** წინამდებარე სკოპინგის დასკვნით გათვალისწინებული კვლევების, მოსაპოვებელი და შესასწავლი ინფორმაციის და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის მიხედვით.